

FOLYÓIRAT

SZALODÁSOK,
VENDEGLŐSÖK
ÉS
KORCSMÁROSOK
SZÁMÁRA.

A VENDEGLŐS.

(Gasthaus-Zeitung.)

SZERKESZTŐSÉG
ÉS
KIADÓHIVATAL
IV. kerület,
HAJÓ-UTCZA 6.

A Budapesti pinczér-egylet hivatalos közlönye. — Officielles Organ des Budapester Kellner-Vereins.

A szállodások-, vendéglősök- és kocsmárosok-
ipartársulata létezik:
IV. kerület, Himzö-utca 1. szám.

LETH LAJOS

a budapesti szállodások, vendéglősök és kocsmárosok ipartársulatának
helyeszerő főgynöke, IV. kalap-utca 5.A budapesti pinczér-egylet helyisége
IV. kerület, Granátos-utca 8. szám.

Pénztárnok CZEPKA L. Csillér.

Der Budapester Kellner-Verein hat seine Lokalitäten:
IV. Bezirk, Grenadiergasse Nr. 8.

Felelős szerkesztő: WAGNER JÓZSEF.

Az elhelyezést a budapesti pinczér-egylet részéről
eszközi Cservény Venczel

IV. kerület, Kalap-utca 14. szám.

Die Vermittlung für den Kellner-Verein besorgt
W. Cservény

IV. Bezirk, Dufgasse Nr. 14.

Reform-törekvések.

Ajkainkról ki nem fogy a panasz, nem szűnünk meg emlegetni helyzetünk hiányait, orvoslásra szoruló viszonyait. Keresve kutatjuk a baj okát, miközben mindig valami újabbra bukannunk. Eközben lázas igyekezettel reformról-reformra törekszünk, mísem törődve azokkal, kik csak saját érdekeiket tartva szemük előtt, a maguk cinikus nembánomságával állanak utunkban. Igyekeztünk alapvetni, hogy egy nagy, hatalmas, tettekre kész és végrehajtásra képes egylet vagy kört akarunk alapítani, mely a rendelkezésre álló eszközök által lehetőségessé tegye mindannak megvalósítását, a mit eddig egy a pinczéri kar érdekeinek képviselőjére hivatott egyesület feladataiként felismertünk. Ennek megvalósítása persze a meglévők alapján történhetik csak, úgy, hogy ezek veszélyeztetése már eleve kizártnak mondható. Erre mutat legalább a helyzet képe, ha a közelmúlt napok eseményeire tekintünk vissza. S bár alapjában meglegedés töltöhetné el keblünket, sőt bizonyos nemével a büszkeségnek tekinthetünk vissza az elmúlt napokra, mint a melyekben a szakiskolánk alapja megvetetett, a vidéki egyletekhez intézett felhívás által az ország összes egyleteinek egyesítése útján pedig egy nagy, ma meg el sem képzelhető erővel rendelkezendő egyesület alakítása vétegett czélba, mely jelentős dolgoknak pedig a rugója nem lehet más, mint kari intézményeink fejlesztése; mindezek dacára jó lesz, ha magunkat ábrándoknak át nem adjuk, mert más a kép, ha a dolgok szintere mögé velünk egy-egy kutató pillantást. Az ugyanis, hogy a szakiskola programja kész; az, hogy valaki hazárdjáték okozta kronikus betegségben kimúlt kör újjá ébresztésének fáradozik; az, hogy ügyünk néhány lelkes barátja érdekeink s helyzetünk niveaujának emelése czéljából egyesülésre hívja fel a vidéki egyleteket, nem mutatja az egész kar lényegét, s csak azon egységekre vel díszes fényt s hozza meg nekik az elismerés adóját, mísem bizonyítva a mellett, hogy mi mindannyian ezen újakért érdeklődünk, azokat az egységeket nehéz, mondhatnók felelte küzdelmes, mert nagy részvétlenséggel kísért, munkájukban érdeklődésünk melegevel s tetteink sulyával támogatnók. Rész áll itt az egész helyett. Az egyrészt ily biztató reményekkel kecsgetető, másrészt az egész szempontjából nem épen felemelő jelent mutató helyzetet azért is csak átmenetinek kell tartanunk, mert benne oly vonásokat találunk, melyek a múlttal teljes szakításra vallanak s oly jövő képét tárják elénk, melynek ma alapvonalait ugyan igen, de körét épen nem ismerhetjük. Azért tehát felelte fontos, hogy midőn egy ilyen átmeneti szakban az évek hosszú sorára terjedő jövőnek alapintézményeit lerakjuk, ezt ne elhamarkodva, hanem

alapos megfontolás után tegyük. S ezért, midőn ezuttal, néhány eddig talán teljesen figyelmen kívül hagyott dologra akarom a L. kartársak figyelmét felhívni, melyeket pedig fontosságuknál fogva elhanyagolnunk nem szabad, nem meglevő intézményeink bírálatából akarok kiindulni, és elmúltak vagy meglévők consequentiája levonása után újakra adni meg az indítást, a mire épp oly kevésbé érzek hivatottságot, mint a bírálatra, hanem elvi állaspontra helyezkedve egy-két igen fontos iztézmény szükségességét és jogosultságát akarom csak fejtegetni. Le kell ugyanis lépünk a czélba vett újításokkal egyidejűleg régi működéstünk szinteréről; ha eddig szerényen működünk, növekvő erőink, a munka dicsőségének vágya, a sikerbe vetett biztos remény nagyobb méretű munkálkodásra fognak ösztönözni, annyival is inkább, mert az erre szükséges eszközök rendelkezésünkre fognak állani.

E bevezető sorok után tehát legyen szabad azon dolgokról szólanom, melyeket eddigi intézményeinkből, egyleteink és köreinkből hiányzóknak találtam, a melyeket azonban kivált akkor, ha a vidéki egyletek centralitójá megvalósul, mellőznünk nem szabad. Az alapelv, melyből egész tervezetem kiindul, az, hogy tekintet nélkül az ízlet minőségére egy a kor kívánalmainak megfelelő, a kor színvonalán álló s később kifejtendő személyes igényeinknek teljesen megfelelő egyesület csakis úgy jöhetne létre, ha az az összes fővárosi, tehát vendéglőkben, szállodák- és kávéházakban alkalmazott pinczéreket magában foglalná, valamint ha ezen egyesület működési programjába a betegsegélyezésen, a tagok anyagi és társadalmi előnyeinek megszerzésén kívül sok más egyebet is felvenne, s ezen célok elérésére szolgáló eszközzeit gyarapítaná. Lehet, hogy e dolog ily általánosságban első tekintetre sokak előtt kivihetetlennek, hogy ne mondjam absurdumnak fog feltűnni, olyan különböző egymástól teljesen divergáló érdekekről lévén szó, amde el fog tűnni e vélemény akkor, ha néhány szóval egy ilyen kör létjogosultságát fejtegetni fogom.

Előttem fekszenek alapszabályok és kimutatások. A leginkább számottevő két egylet, a „Budapesti pinczér-egylet“ és a „kávéházi segédek egylete“ nek kiadványai. Alapításuk, ha jól tudom, egy időre esik. Czéleik és eszközeik majdnem ugyanazok, napi betegségi illetmények, kórházi ápolás nyújtása, továbbá a tanoncok szellemi és erkölcsi nevelésének irányítása és ellenőrzése, előnyök biztosítása stb. A két egylet alapszabályai-ban főképp két törekvés uralkodik: a betegsegélyezés és az önképzés. Ily ugyanazonosság mellett a czéloknek, mi áll az útjában annak, hogy a két egylet egymással és hasonló czélú vidéki egylettelekkel egyesüljön? Szerintem egy ilyen nagy arányú, nemcsak fővárosi, de talán országos jellegű kör létjoga

épen abban fekszik, hogy az eddig két vagy több részre szétosztott s így mindkét oldalon csak félerővel, félteljesüléssel működhető pinczéri kar összetartását létrehozván, megnövekedett erélyvel és hatalommal működ-hessék nemcsak tagjai betegsége esetén, mint betegsegélyező egyesület, vagy ízleti viszonyokat szervező társulat, hanem vegye fel teendőinek sorába tagjai szellem-erkölcsi kiképzését is, művelje és fejlessze a laza köz- és társasszellemet.

Nem akarom tagadni, hogy a fentemített két egyesület kimutatásaiban azok jótékony-ságáról szép adatokat találtam, de hogy a köz- és társasszellem fejlesztésén, e szellemi és erkölcsi téren, társadalmi helyzetünk javításán munkálkodtak volna, erre semmi adatot nem találtam. A társas szellem fejlesztésének szükségességéről nem is akarok szólni; olyan nagyon érezzük hiányát, s hogy szellemileg mily keveset tettünk, arról tanuságot, tesznek szaklapjaink, melyekben egy-két irányezikket kivéve, alig jelenik meg valami a pinczér életéről. Pedig milyen gazdag lehet egy egyének élete, kik nagyrészt még éjjel is élnek át eseményeket. Vonzó és érdekes tárgyakat lehetne irni a pinczér-életéről, csak akarni kellene. Hiszen csak a napokban aratot óriási sikert Párisban egy szindarab, melynek czime nem más, mint „A pinczér“.

A köz- és társasszellem fejlesztésén kívül a kör egyik legalaposabb létjoga tehát a szellemi műveltség emelése, a mi annyival is inkább elérhető volna, mert egy hatalmas testületnek az erre szolgáló faktorok birtokában vannak. Egy olvasótermet, mely egyszersmind társalgó is volna — berendezni, nem olyan költséges, egy könyvtár berendezése sem kerül sok pénzbe, csak tudni kell a módját. Időközönkénti felelősségek tartása — természetesen a körön kívül álló jeles egyének által — szintén nagyon hasznos dolog volna, s a mi a fő, a nagy közönység előtt, mely ekköz tudomást venne rólunk, tekintélyünket nagyban emelné. Ezekhez járulnának nyári mulatságok, pl. társas kirándulások, emelik a kollegialitást, és téli estélyek, melyek bőven kamatozhatnak jótékonyági intézményeinknek. Meg aztán van egy régi, de igaz közmondás, a mely így szól: „Csak egészséges testben van egészséges lélek.“ Délelőtti tornázni, felrázni elfáradt idegeinket és erőnket már phisikai szempontból is fontos és előnyös dolog, hát még kedélyünk, hogy derülne fel ily nemes sport gyakorlása közben.

Ilyen nagy feladatok lát kerete várja az országos pinczér-egyletet. Tagadhatatlanul szép dolgok, csak egy a hibájok, hogy sok pénzbe kerülnek. Talán már ma is meg lennének valóstíva, ha meglévő egyleteink nem volnának szegények. Igen! Szegények a szó szoros értelmében olyannyira, hogy csak máról holnapra élnek. Hogyne, mikor

majdnem kizárólagos jövedelmüket a tagok által fizetett díjjak képezik. Pedig a pénzügyek életében igen nagy szerepet játszik, mert ha valamely testület nem rendelkezik kellő anyagi erővel, nem valósíthatja meg morális céljait a szükséges mértékben, nem nyújthat kellő oltalmat az általa védendő érdekeknek. Egy ilyen nagyobb alap, mondjuk egyleti vagyon nélkül ugyanis nem lehetséges azon kedvezményes előnyök megszerzése, melyeknek nyújthatása által a tagok vonzatán, azok száma rohamosan emelkednek. Nehogy félreértessem, sietek már most kijelenteni, hogy a tagok számának emelésére irányítandó e működést nem az egylet vagy kör szempontjából tartom szükségesnek, vagyis nem ezelnak, csak szükséges eszköznek tartom arra nézve, a mi az érdekeltég felébresztése után remélhető csak, t. i. hogy az egylet ügyeiben a tagok minél nagyobb számban cselekvőleg vegyenek részt és befolyásukat az ügyek intézésében minél nagyobb mértékben érvényesítsék.

Mint már említettem, bármely kör tagjai számának emelkedésére csak akkor fog számíthatni, ha az tagjai számára oly előnyöket fog biztosíthatni, a minőket magán uton, privátim elérni senki sem képes, s a minőket semmiféle, bármi néven nevezendő egyesület, a melyeknek száma pedig különösen itt a fővárosban igen nagy, tagjainak nem nyújthat, E célból szükséges, hogy az egylet tekintélyes legyen, a milyen pedig csak akkor, ha gazdag. Már pedig csak sok taggal bíró egyesület lehet vagyonos. S ebből lünik ki csak igazán, mennyire való azon állításom, hogy a taggyűlést nem ezelnak, hanem csak eszköznek kell tekintenünk érdekeink szempontjából. Mert minden egyesület céljának erkölcsének kell lenni, s csak az e cél elérésére szolgáló eszközök lehetnek anyagiak, mert viszont, ha ez eszméinek nem az anyag képezi alapját, az a legszebb alakban sem számíthat megvalósulásra.

Elvi álláspontból bizonyítgatván az eddigiekben a nagy egyesületek szükségességét és lehetőségét, nem akarok ezúttal a gyakorlati megvalósítás feladataival foglalkozni, melyek — nem tagadhatom — különösen az egyleti vagyonok finanszírozása tekintetében, némi kis nehézségekkel járnának, melyek azonban czélszerű intézkedések által legyőzhetők és a különböző érdekeknek megfelelően rendezhetők volna. Csak adatok hiánya miatt mellőzöm e kérdést, melyhez konkrét tények alapján lehet hozzászólni. Talán alkalmilag vissza is lérek reá. Olyan különböző elemek s divergáló érdekek képviselőit hivatott kör vagy egylet, mint a melyről szólék, nem nélkülözhetné a szervezeti fejlődés szempontjából az „érdek csoport”-intézményt sem, oly módon, a mint az számos egyletben e működés egyik alkot-

része, illetve alapjaként szerepel, mely egyletekben a tagokban szintén különféle irányzatok képviselvék. Ezen érdek-csoport-intézmény abban állna, hogy ha az év bármely szakában valamely czél érdekében több tag egy csoporttá egyesül, s ha e csoport bizonyos meghatározott szamu taggal bír, akkor e csoport tekintet nélkül az alapszabályokra, a saját speciális érdekei képviselésére elküldhesse képviselőjét a választmányba. Ezáltal természetesen, míg egyrészt a bizottság (választmány) zárt egyesület-képviselői jellege megszűnne, melybe egy új választásig senkinek sem lehet bejutni, addig más oldalról lehetővé tétetik, hogy a bizottságban bármely érdek képviselőre találhasson.

Nem tudom, sikerült-e eléggé bebizonyítanom azt a mit akartam; a jövő fogja csak bebizonyítani, hogy centralizációra irányított működésünknek meg lesz-e a várt eredménye?

F. Kiss Lajos.

Béke és egyetértés.

Alig hangzott el a mult számunkban közzétett „Egyesült erővel” című közleményünkben kifejezett óhajunk, hogy vajha a fővárosi vendéglősök, a helyett, hogy egymással torzalkodnának, egyetértőleg munkálkodnának közre az ipartestület ügyeinek előmozdításában, már meg is valósult, mert a vendéglősök magyarosító társaságában az ipartársulat érdeműs elnöke oly meggyőzőleg fejtette ki, miképp az ipartársulat kebelében tulajdonképpen nincs is eltérés a magyarosítás tekintetében. Csak az kívánatos és szükséges is egyszermind, hogy az ipartársulat tagjai érdeklődjenek a társulat ügyei iránt és annak kebelében hangzottassák és emeljék érvényre törekvéseiket.

A szívóbb fakadó szép beszéd megtette hatását. A legfáslatbb kedély is fölmelegült és a szaktársak egyértelműen, egyhanglag fejezték ki helyeslőket az elnök szavaira és kijelentettek, hogy teljesen magukévá teszik az ügyet s arra törek-szenek, hogy az egyetlenkedés nyomát is elenyész-tessék.

Ily körülmények közt a legszebb kilátásaink vannak arra nézve, hogy ipartársulatunk a közel jövőben felvirágzik és eredményeket mutat föl, melyek semmi tekintetben sem maradnak a főváros magyarosodására nézve hatástalanok. Erre nézve biztosítékot nyújt úgy az ipartársulat hazafias érzelmű elnökének dícséretes buzgalma mint a társulat tagjainak jóakarata. Mert ne higgyük, hogy az itt született vagy honosított, de nem magyarajkú szaktársakban ne volna meg a hazafias érzés s a jóakarát a nemzeti törekvésekkel szemben.

Ha a mostani nemzedék nem magyarosodott még meg egészen, de magyar lesz a következő nemzedék, mert az iskolákban, sőt az ily különben nem magyarajkú családokban is magyar a társalgási nyelv, a gyermekekre való tekintetből. Aztán a legtöbb helyütt a környeztet, a eselődés is magyar, és csak ott történik kivétel, de csak ebben a tekin-

tetben, hol az üzlet azt, a külföldi vendégekre való tekintetből megkívánja.

A magyarosodás ügyét tehát, mint láttuk, nem hangzatos szóvirágokkal, személyeskedő handabandával mozdíthatjuk elő s érvényesíthetjük, hanem józan bölességgel és tapintatos mérsekllettel, a mint annak fényes példáját adta úgy az ipartársulat nagyérdemű és fáradhatatlan buzgalmu elnöke mint a vendéglősök magyarosító társasága, midőn egymással kezét fogva egyesültek, hogy szolgálják a jó ügyet.

Az egyesülésben nyilatkozik az erő. Az összetartás vivja ki a kívánt eredményeket úgy a hazafias törekvések, mint az ipartársulati érdekek képviselőitében.

Haladjunk tehát a most megkezdett úton, támogassuk egymást törekvéseinkben kölcsönösen s akkor látni fogunk rövid időn, hogy áldás borul működésünkre s eleget teszünk úgy hazafias kötelességeinknek, mint társulati, egyeni és családi kötele-moinknek.

Ez a tudat lelkesítsen és sarkaljon törekvéseinkben. Haladjunk esőndesen, megfontolással a czél felé, így érhetjük el azt a nagy eredményt, hogy béke és egyetértés honol az összes vonalakon.

A modor.

Társadalmi érintkezésekben ketségtelenül nagy és fontos szerepet játszik a modor, sőt még a politikában is világraszóló, világot rendítő események szülője az. Nem kell nagyon messze mennünk a világtörténetben, hogy példával erősítsük meg ebbeli kijelentésünket. 1870-ben III. Napoleon császárnak 18 évig tartott uralma megtörését, megsemmisítését és Franciaország megaltázását vonta maga után a francia kővet. *Benedictine durva modora* a porosz királylyal szemben.

A durva, goromba modor a legrosszabb ajánló-vel az életben mindenütt. Főképp azoknak kell leszokni a durva, goromba modorról, kik arra utal-vák, hogy a közönséggel érintkezzenek, azt kiszol-gálják; ilyenek a többi közt a vendéglősök és keres-kezők, kik gyakran maguk az okai, hogy a közönség nem támogatja őket, mert elriasztanak maguktól durva modorukkal mindenkit. Ellenben a finom modorú, nyájas és előzékeny üzletember mindenütt es mindig boldogul.

Vegyük például az oly emberek esetét, kiket a házi per-patvarködés arra kényszerít, hogy idejük jó részét vendéglőkben vagy kávéházakban töltsék el. Bezzeg megköszönnék ezek, ha a vendéglőben vagy kávéházban duruzás, haragos arcú gazdát vagy pinczért látna. Hiszen éppen azért menekült hazulról, hogy duruzás arcokat ne lásson maga előtt.

Az üzletembernek nem szabad a vendéggel érez-tetnie, hogy őt valami kellemetlenség vagy baj érte. Hanem igyekezzek nyájas, előzékeny modort tanusítani vendégei irányában s meglátja, hogy boldogulni fog.

Megtörténik azonban, hogy a közönség eltűri a gorombaságot is, ha azt az illetőnek más szerez-tetreméltó tulajdonsága ellensúlyozza. Így volt ez régebben a király-utcai pincze-helyiség bérlője Bergerrel is, kit közönségesen a Sauwirth név alatt ismertek vendégei. Akármily gorombaságot mondott is, enyhítette annak hatását gyakran sikerült szel-lemes, találó megjegyzésekkel. S a közönség erősen látogatta helyiséget, éppen eme tulajdonsága miatt.

Másik ily esetet tudok 1875-ből. Ez időtájt

KALEIDOSZCOP.

A borralaló.

— Monolog. —

Szülő apám a méltányosság. Sok embernél igen feltékenyen örözt gyermek vagyok. Nehezen akar-nak a napvilágra ereszteni. Sok helyen pláne a zsebnak sötét, melyeséges fenékén kell elrejtve meg-huzódnom. Pedig hivatásom az volna, hogy azokat a sürgő-forgó, frakkos urakat, kik az asztal körül kiszolgálják — megörvendeztessem. Öltözetem sok-fele. Igen haragszom, ha rézszerű ruhában kell meg-jelennem. Legjobban szeretem, ha öltözetem ezüst színű, de még jobban, ha csengés helyett szerény, kék, vagy zöld színű, rongyból készült, közönséges gyárból kikerült papírba bújtatnak és így, vándor-olok jövedvet csinálándó, a pinczér urak előzékeny markába.

Oh, nagyon hó pártfogóim nekem a pinczér urak! Nem igen szeretnek tőlem megválni. Anyira pro-tesztálnak, hogy még apró testvéreimet is mellem helyezik, nehogy megújuk különvála az életet. Így aztán eltársalgunk békességesen. A multkor is együtt voltunk és beszélgettünk.

— Hát te susztertallér! — Kérdezem — hol utaztál, hogy oly régóta nem láttalak. — Hagyd el! Igen sokat szenvedtem. Majd agyon szoron-gatt az az átkozott fősvény Köhögő Tóbiás ser-főző, kinek csak nyolcz palotája van a fővárosban. Együtt ült egy komló és árpa kereskedővel a „Nincs többé ezikoria” című kávéházban. A lelketlen ember

fakó kabátjából nagyon kikivánczoltam a napfényes-levegőre. Tizenkét pohár vizet kebelezett be a sőr főző és még maig is zseb-fogságnak stnylődném, ha meg nem szegyenítettte volna Köhögő Tóbiást az árpa- és komló-kereskedő, kifizetéskor egy hatost nem tett volna a tálczára. De hát erre már ő is elszegyenelve magát, szabadá tett. Tudom, hogy nem sokáig leszünk együtt, mert az az örökké morgó házmaster, házi úr es más irigymen üzletzárás után gazdámól, a jósvéj Zsántól elszakít.

— Átlukasztott fejfel üdvözöllek kedves rokon. Én Újpestről vándorlok hozzá! Szegény, elha-gyatott kéthatos vagyok. Meg vagyok viselve, sem-mi értelem nincs, mint a szárnyvasútnak. Lassan járok, visszadobnak, szülőapámat is össze-vissza-átkozzák. Mindenki igyekszik rajtam túladni. Hal-lottam hónap vége fele egy pikkolozó uri embertől, hogy semmi értelem sincs, jó leszék borralalónak akár a pinczérnek, akár a tényezőző cigányoknak zsebébe vándorolok. És az én urizáló gazdám büsz-ken dob engemet közibetek.

Arisztokratikus felsőbbégség szolgál meg a kék és sárgaszínű, papírba burkolt rokon: — Ná, mit kiabálnak úgy! Az álmat kikergetik belőlem. A kászínóból jövök. Egész éjjel a kártyázást hall-gattám. Én csak nagy urakkal vágyok társaság-ban. Holnap már a Miczi ke ballerínával, vagy az Iluska primadonnával, holnapután a divatterse-kezővel beszélek.

— Ugyan ne henczregj egyes és ötös! — jegyzé meg az ezüst forintos. Pár nap múlva a Mócsi árvező

után megint visszakerül hozzánk. Mert hát a Miczi meg az Ilus számláit nem fizeti ki már más, mint a nagyharang. A Friczi bár egy kis ügyetlen váltó manipuláció miatt elsmíthattón bajba került. Hamisan játszott a turfón. Botrány, kigolyózás. Amerika vagy revolver

— Én, szolt egy láthatatlan borralaló, nem mondhatok mást, mint közelismerésemet nyilvá-nítom a vendéglői, kávéházi személyzetnek. Én semmi vagyok! Ezzel sat el sok vendég a vendég-lőlől, kávéházból, szállodából. Látkon fenyesen öl-tözött urakat és hölgyeket, kik kocsiba ülnek és tova robbognak. Látkon a jóképt, aranyozott sap-ka joby portást, szoba-, fizető-, kiszolgáló-személyzetet, szobaleányt, házi szolgát stb. Ott várnak és remélnék hiába. Pedig ugyancsak rá férne mindegyikükre, hogy markái tőresen nem maradjanak. Bizony oda-adó buzgalommal, lelkiismeretesen kiszolgálják. Lás-sátok testvérek! Olyan a pinczér, mint a gépezet. Egy szögnek sem szabad hiányoznia. Be kell fűteni, kerekét megkenni, s akkor vigan, gyorsan robog tovább! Semmiből semmi sem lesz. Idegrontó, ko-rán sirba döntő a pinczérnek állása. A zaklatott élet, az azzal járó díjazás felemészti az életerőt, és ha munkakeptelen lesz, úgy jár, mint az újpesti két hatos kollégának. Lenézik, megvetik, eldobják. Tengődik, megalázkodik.

Méltányosság volt a szülő apánk! Meg kell ezt érteni azoknak, kiknek kiszolgálunk!

Ács Géza.

dob- és kertész-utczák szögletén volt egy táncz-helyiséggel egybekapcsolt vendéglő. Vasárnaponként este arra járván hazaterében, a zene hangja becsalt. A mint betérem, egy asztalhoz ültem a sötét közelében. A sötétségnél magas, marciális ember állt. Lelohay Bertalan vendéglős, mint később megtudtam.

— Kerek felmeszely bort, szoltam.
— Olyan nincs, felelt sunyi tekintettel a vendéglős.

— Kend a gazda? kérdeztem erre.
— Igenis, kérem alázatosan.
— En meg vendég vagyok.
— Igenis.
— Hát ki parancsol itt, a vendég vagy pedig a gazda?

— A vendég, kérem szépen.
— Nohát?
— Kérem, hiszen egy meszelyből is alig lop-hatok valamit, hát felmeszelyből.
— No hát adjon egy pohár bort, szoltam erre az őszinte nyilatkozatra.

Lelohay uram eredeti modora annyira meg-tetszett, hogy gyakori vendégévé lettem, és köz-napokon sok előkelő úri emberrel találkoztam helyi-segelen. Annak jele volt ez, hogy a kocsmáros eredeti modorát megkedvelte a közönség is.

Sokan vannak azonban vendéglőseink között, kik a gorombaságban tetszelegnek maguknak, de minden szellemi adomány nélkül. A közönség pedig kerül ki ily helyiségeket, mert pénzéért nem haj-lándó gorombaságokat nyelhi.

Különbön a milyen a gazda, olyan a cselédje is. Az ily gorombaságban tetszelgő vendéglős öze-telebe került fiatal pinczerek elcsajjították gazdljuk modorát, s ezzel megáskák jóvendőitknek sirját, hacsak idővel meg nem változnak.

Megtörténik néha, hogy az ember betér val-mely vendéglőbe, hol más vendég kivüle nincs. Mi természetesebb, minthogy ily esetben az ember az ott tölteni szándékolt pár percet beszélgetéssel morzsolja le.

De kivel beszélgessem?
A gazdával vagy a legénynyel; de csak úgy, ha lehet.

Szintén velem történt a napokban.
Ugy déltájt betérem egy körüti vendéglőbe. A helyiségben nem volt más, mint a gazda és a csapos.

Megszólítottam a gazdát.
Egytagú szókkal felelt.
Ezzel tehát nem volt mit kezdenem.

Fordultam tehát a csaposhoz:
— Ha husz évvel ezelőtt mondta volna valaki, hogy ez a körüt és azon villamos vaspályánk lesz, kinevettek volna.

— Jaja! felelt a csapos.
Ezzel se boldogultam. Fizettem tehát és távoztam, azzal a szilárd éltökéssel, hogy oda be nem teszem többé a lábamat.

Aztán esodlkozok az ily üzletemberek, hogy nincsenek vendégeik.

Nincsenek bizony, mert modoruk nem olyan, mely meghódítaná a vendéget.

Üzletembernel fődolog a modor mindenütt, de legfőképp a vendéglőkben, hol gyakran hosszabb deig tartózkodik a vendég. — y — d.

Vor Schwindel wird gewarnt!

Zu dem Kapitel der immer mehr überhandnehmenden Verfälschung der Weine wird der Wiener „Gastronome“ von competer Seite aus Reich en berg mitgetheilt, daß daselbst schon seit längerer Zeit die Verwendung

A kocsmáros karácsonyestéje.

Ez évi október 26-án érte Tüdös József, fővárosi derék polgármestert az a ritka szerencse, hogy háromszoros örömhünnepet ált. E napon töltötte be ugyanis életének ötvenedik, boldog házasságának huszonötödik évét és szintén huszonöt éves fordulóját annak, hogy mint Miksa mexikói császár leghevíbb embere, ki az utolsó pillanatig kitartott mellette, nyugdíjban él. Olvasóink kezetsejtlenül szívesen veszik, ha közelebbről megismertetjük e derék polgártársunk mozgalmak eletrajzával. Tüdös József született Komáromban, az 1841. év október 26-án. A szabadságharcban mint alig het éves gyermek annyiban vett részt, hogy a Komáromban szervezett 600 gyermekből álló csapatnak tagja volt. E csapatból 300 képviselte a magyar s 300 a nemzet hadsereget. Mindennap katonai gyakorlatokat tartottak s meg is ötköztek az igazi katonák nagy mulatságára. Sőt a komáromi vár átadása után a bevonult csereparókat is megtámadták s vissza is szorították. De aztán mégis csak letettek hazaias szenvedélyükről s az iskola látogatására adták magukat. A Jóska gyerekből szülői minden áron papot akartak nevelni. Ebbeli törekvésük azonban hajótörést szenvedett, mert a szabadságharc után bezártak minden iskolát s a harez megszüntével csak három elemi osztály nyílt meg az év. református egyházközségben.

A fiúk e három elemi osztályt bevégezvén, arra lettek volna utalva, hogy a katolikus iskolákban folytassák tanulmányukat. A fiatal Tüdös azonban semmiképp sem volt erre bírható. Elbucuzott

isogannanter „Wein-Surrogate“, durch welche der reelle Weinhandel so arg geschädigt wird, constatirt worden war. Die durch den rührigen Vorleser der Gast- und Schankwirth, Herrn Wilhelm Bergmann, durchgeführten Erhebungen haben dargethan, daß allein in Reichenberg und dessen nächster Umgebung sich sechszig Arbeiter gefunden hatten, welche allerdings nach erfolgter Ueberzeugung des mit reclamenhaftem Schwünge angepriesenen Surrogates sich bitter enttäuscht fühlten. Die „beringefallenen“ Abnehmer des Schundes sind hauptsächlich kleinere Wirthe, und man kann sich leicht vorstellen, wie arg es erit am Lande aussehn mag, wo die kleinen Leute durch Anpreisungen und die Zudringlichkeit gewissenloser Agenten „bearbeitet“ werden.

Dieses Urtheil wird in der Reichenberger Gegend hauptsächlich von der „Essenzenfabrik und Weingroßhandlung Carl Philipp Pollak in Prag“ betrieben, welche leider — eine Schmach für das Gastwirthgewerbe — in Reichenberg durch einen Gastwirth vertreten wird. Welchen reellen Werth die Essenzen dieser Firma haben, beweist die Thatfache, daß kürzlich bei einem Empfänger, welcher die Zahlung verweigert hatte, die sämtlichen mit 40 fl. 64 fr. facturirten Ingredienzien auf 11 fl. 20 kr. geschätzt wurden, während der Werth des Heftbetrages wohl durch die zweifelhaften „Rezepte“ gedeckt werden soll. Zu den gewöhnlichen Praktiken gehört es, daß die Waare mehrere Wochen früher als die Factura zugeschiedt wird, wahrscheinlich weil man mit Grund befürchtet, daß sonst die Sendung nicht angenommen würde.

Es wäre wahrhaftig an der Zeit, daß die Behörden energisch eingreifen und diesem Gerüche ein Ende machen. Zur Erheiterung unserer Leser veröffentlichen wir ein Rezept des Herrn Carl Philipp Pollak in Prag zur Herstellung von Kunstwejn, welches mit dem Erjuden eingedickt wird, sich genau nach demselben zu richten. Dieses famosé Rezept lautet wörtlich:

Rezept zu 100 Liter Wein.
2 Kilo Wein-Extrakt und
10 Liter feinst rectificirter 95° Spiritus werden gut gemischt. Sodann wird

1 Kilo Zucker mit 1 Liter Wasser gefocht und zu Obigem gemischt. Die restlichen
86 1/2 Liter werden mit Wasser ergänzt, worauf die Waare darazig vermischt wird, daß man 50 Liter abzapft und wieder flets ins Bad zurückgießt.

Hat man ein offenes Manipulationsfaß, so ist die Manipulation praktischer, weil sich die Waare mittelst eines Nährstoffes sehr gut durchmischen läßt, was nothwendig ist, damit alle Theile des Weins-Extractes mit dem Wasser sich verbinden. Der Wein gewinnt durchs Lagern an Qualität und ist nach einigen Tagen ganz klar. Sehr praktisch ist es, den Wein mit Naturwein zur Hälfte zu verschneiden; ein solches Product ist vom echten Wein nicht zu unterscheiden. (1)

Zur Färbung der Weine liefert ich Weincouleur gelb und roth. Die gelbe Couleur wird vor dem Färben zur Hälfte in heißem Wasser aufgelöst, nämlich 1 Kilo Couleur in 1 Liter Wasser. Mit der Rothcouleur wird direct gefärbt. Zur Färbung von Rothwein liefert ich auch aromatisches Weinpulver à 20 kr. per Deka; 2 Deka färben 100 Liter. Es versteht sich von selbst, daß der Wein nach dem Färben gründlich durchgemischt werden und einige Tage ablagern muß.

Traurig ist es, daß auch viele Blätter sich so tief herabwürdigten, den Inzeraten der Firma Pollak Platz zu geben.

Ein Pferdefleisch-Banket.

In Berlin, wo, ganz so wie bei uns die Bevölkerung durch die fortwährende Versteigerung des Mindestliches schwer zu leiden hat, wurde ein Banket arrangirt, bei dem sämtliche Gerichte aus Pferdefleisch bestanden, um das Vorurtheil zu beseigen, welches gegen

edes anyjától s nekiment a világnak. Györött állapotott meg első ízben s itt egy előkelő czukrászhoz lepett be mint tanuló.

A tanonczevek bevégezttével felszabadult s kikepezte magát a szakácsmesteregben is. Ezután utazásra kelt s 1864-ben heült a Miksa főherczeg részére toborzott huszárok közé. Résztvett a Mexikóban Theotican környékén hat hónapig tartott csatározásokban, honnan Pueblaba visszatért, Miksa császár magához vette és szakácsul alkalmazta. A katasztrófa bekövetkeztével mindenki elhagyta a szerencsetlen Miksa császárt, de mellette maradt Tüdös József, egész haláláig. A szerencsetlen uralkodó az ő karjai között adta ki lelkét.

A szerencsetlenség színhelyéről visszatérve Európába, az osztrák uralkodó család azzal jutalmazta meg hűségét, hogy a fő-úton (jelenleg Arany János-utca), díszes czukrász-üzletet rendeztetett be számára. E czukrászát akkoriban közelétünk legjelesebbje: Eötvös József báró, Andrassy Gyula és Manó grófok, a Károlyi grófok stb. látogatták. 1866. október 26-án egybekelt a főváros egyik előkelő borkereskedője, Binder Ferencz bájos leányával, Annával. E házasságból négy fiúgyermek van életben, kik közül a legidősb, József, jelenleg mint szakács Lengyelországban működik.

A czukrász-üzlet forgalmának hanyatlása folytán azzal felhagyott s a kálvín-teri „Oroszlán“-vendéglőt vette át. 1873-ban a bécsi kiállításra ment, hol az elhunyt Miksa császár édes anyja, Zsófia főherczegnő díszes csárdát rendeztetett be részére a kiállítás területén. A kiállítás bevégezttével visszatérve Budapestre, itt az országúton (jelenleg muzeum-körút)

den Genuss dieses Fleisches besteht. Das Banket war von einem sehr vornehmen geliebten Publicum besucht. Ueber den Erfolg dieses Bankets wird berichtet: „Diejenigen unter den zahlreich erschienenen Gästen, die mit einer gewissen Scheu den Tafelfreunden entgegengelesen hatten, sahen bereits ihr Vorurtheil beseigt, nachdem sie die „Pferdefleisch-Kraftbrühe“ genossen. Die in der That ausgezeichnet schmackhafte Brühe erweckte bei diesen „Vaien“ im Hofflichsteien ein Bestreben nach mehr, und als auch das auf ungarische Art bereitete Hofs-Czay (2) die Probe glänzend bestanden hatte, trat man an die anderen Gerichte freudigen Muthes heran und verzehrte sie mit großem Genuss. Bedeutenden Beifall fand der kalte Hofs-Hin-ten und das Hofs-Billet in Saane. — Alles in Allem — auch der vermischte Saumen fand volle Befriedigung. Die von dem Vorsitzenden des Vereins, Herrn Val Schmidt, und den Herren Dr. Huh und Behringer gehaltenen Reden beschäftigten sich besonders mit dem in weiten Kreisen des Publicums herrschenden, durchaus unbegründeten Vorurtheil gegen den Genuss von Hofs-Herr Dr. Behringer, der Vorsitzende des Thierfleischvereins ergriff interessanten Einzelheiten über den Hofflichgenuss aus Säunden, in welchen das Vorurtheil gegen denselben in dem hier herrschenden Maße nicht mehr vorhanden ist. So wird in Paris ein für den Dienst nicht mehr recht taugliches Pferd nicht bis zur äußersten Erschlaffung seiner Kräfte abgenutzt, sondern an den Hoffschlächter verkauft, der einen solchen Preis dafür bezahlt, daß dem Besitzer der Entschluß zum Verkauf nicht so schwer fällt. Zu dem Fest waren auch aus allen größeren Städten Deutschlands erschienen; aus Wien war ein Begrüßungs-telegramm eingegangen. Mit dem Fest war auch eine Ausstellung von feinen Wurfwaaren aus Hofffleisch verknüpft.

Levelezés.

Czernovicz, 1891. dec. 5.
Megérkeztem szerencsésen, de az utazás majd olyan volt mint ha tengeren utaztam volna. Csak hétón délelőt érkeztem Czernoviczba, majd egész két napi utazás után.

Két éjen át a szememet se hunytam be, mert mindig jötek-mentek és mikor már Magyarország határán átmertünk, a sok lengyel zsidó csaknem stá-zával özönlött be a kupéba.

Amint Munkácsot elhagytuk, valami négy alaguton mentünk keresztül a Kárpátok alatt, az egyik alaguton a vonat közel fél óráig ért keresztül.

Itt Czernoviczban se látni valami tisztességes urakat az utcán, csak olyan göndör loknis, kafiános embereket. Különbön is igen furcsa az itteni élet, bár olcsó, mert egy pár csirke 35—40 kr.; 1 liter fehér bor a legolcsó b 80 kr, vörös 1 frt. Egy pohár sör 4 kr. 1 korsó 7 kr. Ez ezek a lengyel paraszt asszonyok meg leányok csak inget viselnek meg térdig érő rökolyát és mezitláb járnak. Csodálom hogy kibírják a nagy hideget, mikor én még a fűtőt zóabban is fázom. mert itt csupa hegység van, nincs a városnak egyetlen egyenes utcája sem. A vasut mindig fölfelé halad de, még mily meredek utcákon.

Átalában olcsó itt minden, a bor kivételével. A legnagyonkább éhezásban egy tea rummal 6—8 kr., kétszeres tea rummal 12—14 kr. 1/2 liter pálinka 15—20 kr. A flaker fél órára 20 kr, egy lovas 15 kr. ifj. Tüdös József.

Budapesti pinczér-egylet.

Jegyzőkönyv.

Fesvitetett a budapesti pinczér-egylet 1891. évi december hó 11-én tartott rendes választmányi ülésén.

Jelen voltak: Hillebrand József elnök, Tomola Roland alelnök, Farkas János I. titkár, Laskovits József II. titkár, továbbá Weisz Győző, Csagalla Károly, Kopp János, Marczinka József, Ritter József, Hautzinger János, Ham Károly, Pfeilmayer Antal, Szahó Imre, Cseh János, Baar Károly, Givizer Károly

levő „szép olaszno“-höz címzett helyiséget berelte ki s alakította át vendéglővé.

Itt mérte ki első ízben a gyöngyösi sillerbort, mely csakhamar oly híre vergődött, hogy a fővárosi lakosság kicsinyje-nagyja folyton megtöltötte a helyiséget.

Itt érte Tüdös barátunkat az 1874-iki karácsony. Ez a karácsonyest emlékezetes már annyiból is, hogy huszonnyolc óráig folyton nyitva kellett az üzletet tartani s ez idő alatt elfogyott hat hordó, (60 akó) gyöngyösi siller bor.

Ily óriási forgalmat talán azóta sem mutathat föl vendéglőseink egyike sem.

Később a kis Zrínyi-vendéglőt vette át a szomszédságban, hol előtte már két-három vállalkozó megbukott. (O azonban csakhamar felvirágozott az üzletet, úgy, hogy helyiségei, a fővárosi kitünőségek és a vidékiek állandó találkozási helyeül szolgáltak.

Jelenleg a Kőlcsey-utca 4. sz. a levő vendéglőt látogattja a fővárosi előkelő polgárság. Mult október 26-án este nagyszámú tisztelői üdvözlöttek őt és családját a hármas öröm-ünnepe alkalmából. A vendéglősök magyarosító társasága nevében ifj. Karikós Mihály ezüst evő-eszközöket nyújtott át szép beszéd kíséretében az ünnepeltnek.

Szívbeli kívánjuk derek barátunknak, hogy az idei karácsonyünnepe is oly mozgalmas es élénk legyen rá nevére, mint volt az 1874-iki.

Osovay Árpád.

Prosner Ferenc választmányi tag és Wagner József, szaklapunk képviselőiben.

A bál-bizottság részéről pedig: Mentés János, Rupp Mihály, Pischál János, Gärtner Lajos, Tomschitz József, Steger Ferenc, Kiochányi Gábor, Wirth Ferenc, Littmann József, Steger Tamás, Dotzauer Antal, Stojanovits György, Fürst János, Saliga Géza, Jagodics Pál, Szabó József, Pinkava Tivadar, Braun Lipót, Schmitzhofer Vilmos, Stachó Mihály, Planitz Károly, Zrotal József, Kovács Imre.

Napirend:

1. Bálügyben.
2. Jegyzőkönyv.
3. Aich és J. A. alapítványa.
4. Ösztöndíj-ételapírasra.
5. Pinczer-vásárlás.

Elnöh az ülést a választmány részéről szavazat-kepesnek jelenti és üdvözlő szavakkal megnyitja.

1. A bálügyben felolvastattat a budapesti szállodások, vendéglősök és kormcsárosok ipartársulatának átirata, melyben tudtunkra adatik, hogy kérésünk a közösből magtársula végett elfogadott Meg nem szünő eljenzessel vétetett tudomásul. S azért hát a kiküldött végrehajtó-bizottság minél előbb az ipartársulati végrehajtó-bizottság elnökével s tisztelt tagjaival érintkeztek az előmunkálatok megejtése végett. A kiküldött végrehajtó-bizottság tagjai megválasztván és pedig: Hillebrand József, Tomola Roland, Farkas János, Laskovits József, Csagalla Károly, Cseh János, Baar Károly, Pfeilmayer Antal és Pischál János. Tudomásul vétetett.

2. Laskovits József II. titkár, a mult ülés jegyzőkönyvét felolvassa, mely helyesnek találtatott és hitelesített Cseh János és Prosner Ferenc választmányi tagok által.

3. Felolvastott az Aich és J. A. alapítványa ügyében beérkezett folyamodók névsora és pedig: Kigel Dávid, Weisz Lipót, Drozda Albert és Tucher István, a mely kettőnek megszavaztatott, úgymint Kigel Dávid és Tucher Istvának s egyuttal a a választmány elhatározta, hogy Drozda Albert kap 10 frt segélyt az egyleti segélyalaphól. Tudomásul vétetett.

4. Az ösztöndíj-ételapíras elhatároztatott, hogy december hó 16-án, délután 4 órákor fog megtartani az irodában, a magyart előadja Laskovits József és Marczinka József, a németet pedig Weisz Győző és Hautzinger János, felügyelgyeletet pedig tartanak az irás közben Hillebrand József elnök, Tomola Roland alelnök és Baar Károly.

5. Felolvastott Limbeck Ferenc a Győri pinczer-egylet elnökének levelé a pinczer-szövetség érdekében. Tudomásul vétetett.

6. Farkas János előadja az egyleti jogtanácsossal megbeszelt dolgot, melyben tudtunkra adja, hogy meg ideiglenesen sem tehetünk semmit, míg nem vagyunk kellő felvilágosítással a ministeri rendelettel. Tudomásul vétetett.

Mivel hogy napirenden több tárgy nem lévén, elnök köszönő szavakban berekeszti az ülést éjjeli 2 1/2 órákor.

Kelt Budapesten, 1891. december hó 11-en.

Laskovits József
II. titkár.

Zu der am 11. Dezember 1891 abgehaltenen Ausschuss-Sitzung des Kellner-Vereines waren anwesend: Präses Josef Hillebrand, Vizepräsident Roland Tomola, I. Sekretär Johann Farkas, II. Sekretär Josef Laskovits, ferner die Ausschussmitglieder Viktor Weisz, Karl Csagalla, Johann Kopp, Josef Marczinka, Josef Ritter, Johann Hauginger, Karl Hamn, Anton Pfeilmayer, Emerich Szabó, Johann Cseh, Karl Baar, Karl Siviger, Franz Prosner und Josef Wagner, Redakteur des Fachblattes. Von Seite des Ball-Comités Johann Mentés, Michael Rupp, Johann Pischál, Ludwig Gärtner, Josef Tomschitz, Franz Steger, Gabriel Kiochányi, Franz Wirth, Josef Littmann, Thomas Steger, Anton Deganer, Georg Stojanovits, Johann Fürst, Géza Saliga, Paul Jagodics, Josef Szabó, Theodor Pinkava, Leopold Brann, Wilhelm Schmitzhofer, Michael Szabó, Karl Planitz, Josef Zrotal und Emerich Kovács.

Tagesordnung: 1. Ballangelegenheit, 2. Protokoll, 3. Fundation des Aich und J. A., 4. Preisschreiben des Speisezettels, 5. Kellner-Verband.

Präses erklärt die Ausschuss-Sitzung für beschlussfähig und eröffnet die Sitzung mit begrifflichen Worten.

1. In der Ball-Angelegenheit wird das Reskript der Gewerbe-Genossenschaft der Budapestener Hoteliers, Gast- und Schankwirthe verlesen, durch welches zur Kenntniss gebracht wird, daß unser Antrag bezüglich Abhaltung eines gemeinsamen Balles angenommen wurde. Wird mit stimmbildenden Stimmen zur Kenntniss genommen und wird das Exekutiv-Komitee angewiesen, sich ehebaldigst mit dem Exekutiv-Komitee der Genossenschaft ins Einvernehmen zu setzen und die Vorarbeiten zu beginnen. Das Exekutiv-Komitee wird gewährt und zwar: Josef Hillebrand, Roland Tomola, Johann Farkas, Josef Vaskovich, Karl Csagalla, Johann Cseh, Karl Baar, Anton Pfeilmayer und Johann Pischál. (Wird zur Kenntniss genommen.)

2. II. Sekretär Josef Vaskovich verliest das Protokoll der vorigen Sitzung, welches für richtig befunden und durch Johann Cseh und Franz Prosner bekräftigt wird.

3. In Angelegenheit der Fundation des Aich und J. A. wird die Namensliste der Vistheller u. zw. David Kigel, Leopold Weisz, Albert Drozda, Stefan Tucher verlesen, und wird dieselbe dem David Kigel und Stefan Tucher votirt, indem der Ausschuss beschließt, dem Albert Drozda 10 fl. als Unterstützung aus dem Hilfsfunde des Vereines anzuweisen. (Wird zur Kenntniss genommen.)

4. In Angelegenheit des Preisschreibens des Speisezettels wird beschloffen, daß dasselbe am 16. Dezember 4 Uhr Nachmittags in der Vereinsloge abgehalten wird; der ungarische wird durch Josef Vaskovich und Josef Marczinka, der deutsche durch Victor Weisz und Johann Hauginger vorgetragen; die Aufsicht über während des Schreibens der Präses Josef Hillebrand, Vizepräsident Roland Tomola und Karl Baar aus.

5. Wird der Brief des Franz Limbeck, des Präses des Kellner-Vereines bezüglich des Kellner-Verbandes verlesen. (Wird zur Kenntniss genommen.)

6. Johann Farkas erörtert seine Unterredung mit dem Rechtskonsulenten des Vereines, in welchem er mittheilt, daß wir vorläufig nichts unternehmen können, bis wir bezüglich des Ministerial-Erlasses nicht ganz aufgeklärt sind. (Wird zur Kenntniss genommen.)

Nachdem nun die Tagesordnung erschöpft, schließt Präses die Sitzung in Begleitung von Dankesworten um 2 1/2 Uhr Nachts.

Közönség köre.

Tekintetes szerkesztő úr!

Tisztelettel kérem, hogy e sorokat h. lapjába felvenni sziveskedjék.

A f. évi december 4-én a fővárosi vendéglősök által tartott testületi reggelinél oly kellemes meglepetésben részesültem, oly tapasztalatokat szereztem, hogy nem mulaszthatom el azt e lapok olvasóinak is tudomására juttatni.

Enapon ugyanis Karikás Mihály barátom révén a vendéglősök asztaltársaságában voltam szerencsés időzhetni.

Nemcsak magyaros vendégszeretett tapasztaltam itt, hanem azt, hogy a budapesti vendéglősök között meg van az egyessélig szemmel, a kiváló szakértelem és amaz intelligencia, mely őket a modern társadalom színvonalára emeli.

A testveri egyesülés biztos talaján folyik az eszmétársítás és a humanus cselekedet.

A legnagyobb elismeréssel kell ezt kijelentem, s köszönetet szavazom Karikás Mihály barátomnak, a ki engem kártársai közé vezetett.

Minden oldalról a vendégszeretet jótékony melegséget éreztem, mindenfelől barátságos arczok mosolyogtak felém.

Fogadják külön az egyes tagok, de kiváltképpen Gundel János és Wirth Ferenc testületi elnök urak szíves vendégszeretetéért hálás köszönetemet.

Szívból kívánom, hogy serény működésüket siker koronázza és szép összetartásukat az Eg. áldása kísérje! A viszontlátásig

igaz tisztelőjük

Kováts Antal,

szl.-gotthárdi birtokos.

= A vendéglősök ipartársulatának követező jour-fixja pénteken, december 18 délelőtt lesz Gradwohl Antal úr vendéglőjében granátos-utca, december 25-én az „Arany Sas“ szálloda (újvilág-utca).

Banket. Az ipartársulat kebelében örömmel felvett Stadler Károly szállodás és Morbitzer Lőrinc vendéglős urak megválasztásuk megünneplése alkalmára esztőtökön, december hó 17-én, a „Hungária“-szállodában banket rendeztetik.

Herr Leander Wolf, Restaurateur in der alten Schießstätte, zeigt dem geehrten Publikum und den löbl. Vereinen an, daß er während der Fackelsaison die Saal-Localitäten der alten bürgerl. Schießstätte für Hochzeiten, Konzerte und Bälle zu sehr niedrigen Preisen überläßt.

Das Gasthaus „zur alten Spieluhr“ an der Ecke der Komitagsgasse, welches bisher Herr Anton Tóth innehatte, ist seit wenigen Tagen in die Hände des Herrn Theodor Fürst übergegangen.

Das Gasthaus „zur Prusshka“ auf der Elisabethstraße, welches den Schanplatz lärmender Orgeln zu bilden pflegte, wurde durch die Polizei dieser Tage gänzlich gesperrt.

Die Eröffnung der Fackelschule der Wiener Gastwirth-Genossenschaft fand am 2. Dezember in feierlicher Weise statt und vollzog sich damit ein Act von weittragender Bedeutung für die Zukunft des Gastwirth-Verwerbes, welches durch die fortwährende Bildung eine weltliche Stütze in dem immer härter sich gestaltenden Existenzkampf erwirbt. Mit vollster Befriedigung muß es anerkannt werden, schreibt das Organ des österr. Gastwirth-Verbandes, daß trotz der unglünstigen Lage des Gewerbes bereitwillig die erforderlichen bedeutenden Ausgaben für die Schaffung der Fackelschule votirt worden sind. Wollen wir die Hoffnung nicht aufgeben, daß auch die Behörden ihrerseits aus der Kröpfung der Fackelschule die erforderlichen Konsequenzen ziehen und der Schutzlosigkeit des Gastwirth-Verwerbes eine Grenze setzen werden. Von höchster Wichtigkeit ist die Fackelschule unter jeder Bedingung, volle Bedeutung kann sie erst dann erlangen, wenn durch die angestrebte Einführung des Befähigungsnachweises

Leuten, welche gelernt haben, die Fackeln erleuchtet und völlig verbrauchlosen Elementen ein Tummelplatz plan- und zielvoller Concurrenz verschlossen wird. In diesem Sinne rufen wir der neuen Fackelschule ein herzliches „Glückauf“ zu.

Das Alter einer Gans. Da jetzt die Zeit des Gänse-schlachtens herangekommen ist, ist die Frage von Interesse, wie das Alter einer Gans zu erkennen sei. Wenn man einen Gänseflügel untersucht, so findet man an dem oberen äusseren Achenheit, dicht an der größten Schwungfeder, zwei kleine, ganz spitze, schmale, außerordentlich harte und sehr feststehende Federn. An der größten davon ist das sichere Merkmal für das Alter der Gänse deutlich zu sehen. Es zeigt sich nämlich, nachdem die Gans das erste Lebensjahr zurückgelegt hat, auf der äusseren Spitze der besagten Feder eine kleine Kerbe, welche aussieht, als wenn mit einer dreikantigen Feile dieses Mal eingeseilt wäre. Nach dem zweiten, dritten Lebensjahre u. s. f. zeigt sich immer eine Kerbe mehr, je daß man das Alter der Gänse auf der Feder ablesen kann.

Für die Küche. Nach Doctor Popoff's Untersuchung ist Rind- und Fischefleisch im rohen Zustande besser verdaulich (es wird schneller peptonisirt), als im gekochten. Das Kochen vermindert die Verdaulichkeit; sein Einfluß tritt übrigens beim Rindfleisch deutlicher als beim Fischefleisch hervor. Die Dauer des Kochens hat ferner namentlich für das Rindfleisch eine unglünstige Bedeutung; je länger derartige Fleisch gekocht wird, desto schlechter ist die Verdaulichkeit. Bei gleicher Zubereitung ist, wie Popoff schreibt, Rindfleisch im Allgemeinen besser verdaulich als Fischefleisch. Das Räuchern der Fische ist von günstigen Einfluß auf ihre Peptonisirung; geräucherte Fische sind verdaulicher als rohe und ungekochte; dagegen wird geräuchertes Rindfleisch schwerer peptonisirt als in einem anderen Zustande. Das Fett im Fische scheint die Verdaulichkeit nicht zu hindern, eher zu begünstigen.

Die Schwiegermutter als Weingradmesser. Eine den Gipfelpunkt der Originalität erreichende Weinprobe wurde vor wenigen Tagen in Kalmit in Slavonien gemacht. Die wandelnde Vales G. aus Trona und Josef J. aus Kalmit stritten eifrig darüber, welcher von ihnen einen besseren Heurigen anzuweisen habe. Ersterer war vermessen genug zu behaupten, daß derjenige dem Kalmit über sei, Josef hingegen konnte nicht umhin, den feinsten Tafelher abwechselnd Rebenkaffee und Citronenwasser im Vergleich zu seinem Kalmiter zu nennen. Dem Wein zumal, rief er mit überlegenem Pöbeln, verhält sich zu dem meinigen, wie der Hirschfläzer zum Hirschen. Seit der Vele hatte ich zur Hälfte geredet, mindestens fünfzig Häufche. „Und ich“ erwiderte Vales selig in der Erinnerung „hätte seit dem Keltern nur einen, der aber dauert noch.“ Eine Bette hatte dem fruchtlosen Hin- und Herreden ein Ende gemacht. Hundert Gulden sollten dem Besieger des Weines als Preis zufallen. Man sollte glauben, daß Maltigand oder Klosterneuburg entscheiden sollte, oder gar, daß der Richterpruch eines vollends erprobten Weinmannes erbeten ward. Jeglichermaßen! Ein viel drastischeres und unmittlbarer, ja, man möchte sagen auch untrüglicheres und anschaulicheres Mittel wurde gewählt. Josef, der Betheiligte, sollte selbst als Berufs-feld dienen. Es wurde beschloffen, daß er an zwei aufeinanderfolgenden Vermittagen je drei Liter der concurren- den Nebenäfte binnen einer Stunde zu vertilgen habe. Eine gemischte Commission sollte darüber entscheiden, welche Probenzeit ihn besser recte ärger mitgenommen. Well Zuversicht ließ er am nächsten Vermittag das vorgeschriebene Quantum seines Eigenbaues durch die nachbedürftige Kühle gleiten. Die Wirkung war phänomenal! gründlich! Der sonst gutmüthige Josef ährte wie während und hatte sich der besseren Hälfte, der besseren Hälfte seines Schwieger-vaters mit solcher Energie und mit derartigen gesticulirenden Nachdruck bemächtigt, daß es der ehrfurchten Commission nur mit Mühe gelang, mit ihr lebend das Weiße zu suchen. Es befand kein Zweifel, Kalmit hatte gefiegt. „Spare Deinen Wein!“ riefen die davonleidenden Commissions-Mitglieder dem „noch immer“ bei seinem ersten Anlaufe und seiner fähigen Behauptung verharrenden Vales zu. Dieser that aber nichts dergleichen. „Ist schon gut,“ sagte er mit gemüthlichem Nachdruck und erschien des morgenden Tages mit dem Schwiege seines Bodens. Mit größter Spannung harrete die vorsichtig gewordene Commission vor der offenen Zimmerthüre der kommenden Dinge. Die liebevolle Schwiegermutter suchte ihre unbeherrschbare Neugierde durch das Gassenfenster zu befriedigen. Josef sprach zu Beginn sehr viel von Wasser in geringfügigem Tone, wurde aber allmählig still und stiller, schließlich ganz stumm. Möglich weudet er sich dem Fenster zu, leert häufig den Rest der letzten Flaiche und applicirte, sich durch's Fenster schwingend, seiner in Todesangst verfesten Schwiegermutter — drei herzhafte Klaffe. „Simmel!“ ährte die gemischte Commission eufste, wie aus einem Munde, „der Josef ist verückt geworden, der Wein hat ihm den Verstand geraubt“, und einstimmig wurden die rühmlichst bekannten Kalmiter Gemüthsstropfen als unterlegen erklärt. Josef bezahlte hundert Gulden. Die erlittene Schlappe hat den Stolz seiner Tage geschilt. Was er aber nicht vermeiden kann — das sind die drei Klaffe, die brennen ihm derart auf den Lippen, daß er ein Geliebte gethan, fortan nur Wasser zu trinken. . .

An die Gesteibe. Was ist Schinken, was ist Pumpenidel, — Was Gflügel, Trüffel und Mireddieses — Gegen Dich, Du wunderliche Maid? — Was find Feigen, Datteln und Melonen, — Was Erangen, Apfel und Zitronen — Gegen Deiner Wangen Lieblichkeit? — Ja, mich reizt nicht auf, mich Gerbratete, — Du nur bist das einzig Delicate, — Du erregst meines Herzens Durst. — Weiden, Kaffee, Hummern, Säring, Raitz, — Hütern selber find mir ganz egalte — Wie die schönste Wänselberewerch! — Zwiebad, Caviar, Biscuit und Conserven, — Alles wollt' ich gern bei Seite werlen, — Und auf Alles leich' ich gern Verzicht! — Aber Dich nur liebe ich zum Pressen, — Denn von allen den Delicateiten — Ist Dein Herz das reizendste Gericht.